

ŞEHİR & TOPLUM

SAYI 27 | OCAK - NİSAN 2024 | ISSN: 2564-7067

“balon mu değil mi?”

MARUF23 özel sayısı

ŞEHİR & TOPLUM

SAYI 27 | OCAK - NİSAN 2024 | ISSN: 2564-7067

ŞEHİR & TOPLUM

Sayı: 27, OCAK - NİSAN 2024
ISSN: 2564-7067

İMTİYAZ SAHİBİ

Tahir Büyükkakin (Marmara Belediyeler Birliği adına)

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

M. Cemil Arslan

EDİTÖR

Ezgi Küçük Çalışkan

YARDIMCI EDİTÖR

Samet Keskin

KATKIDA BULUNANLAR

Ali Emre Soner
Büşra İnce
Büşra Yılmaz
Görsev Argın Uz
Halener Dönmez
Hatice Kübra Baştuğ
İrem Kurtuluş
Nazlıcan Akcı
Özge Sivrikaya
Selim Pulcu

YAYIN KURULU

Alim Arlı
Burcuhan Şener
Ülkü Arıkboğa

DANIŞMA KURULU

Aslı Ceylan Öner
Eda Ünlü Yücesoy
Hasan Taşçı
İlhan Tekeli
Korkut Tuna
Mehmet Ocağcı
Ruşen Keleş
Selçuk Mülayim
Suphi Saatçi
Tarkan Oktay
Yunus Uğur

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Emrehan Furkan Düzgiden

YAPIM

Sonntag Agency

KAPAK İLLÜSTRASYON

Ezgi Küçük Çalışkan

YAYIN ARALIĞI

Şehir & Toplum dergisi, Marmara Belediyeler Birliği Şehir Politikaları Merkezi tarafından yılda üç defa yayımlanmaktadır.

KÜLTÜR YAYINLARI

İLETİŞİM

Tel: +90 212 402 19 00
Faks: +90 212 402 19 55
Adres: Marmara Belediyeler Birliği
Ragıp Gümüşpala Cad. No:10 Eminönü 34134
Fatih / İstanbul

BASKI

İhlas Gazetecilik A.Ş.

İÇİNDEKİLER

KATILIM

Burak Pak, Nico Carpentier, Tülin Hadi 09

TAKTİKSEL KENTLEŞME

Hayrettin Günç, Chiara De Grandi, Devrim Çimen 23

YENİ KIRSAL

Candan Türkkan, İ. Emre Gündoğdu 39

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Itir Erhart, Arda Öztaşkın, Laura Parry 55

ELEKTRİKLİ ARAÇLAR

Susa Eraranta, F. Görkem Üçtuğ, Haluk Akçalı 71

AKILLI ŞEHİRLER

Melike Nur Ülsever, Raffaele Gareri, Sven Gerst 87

YAPAY ZEKA

Gökhan Karakuş, Burak Pak 101

MARUF23

M. Cemil Arslan, Ezgi Küçük Çalışkan, Burcuhan Şener, Görsev Argın Uz, Hatice Çetinlerden, Samet Keskin, Emrehan Furkan Düzgiden, İrem Kurtuluş, Nazlıcan Akcı, Damla Özden, İpek Nur Arısoy 117

TAKDİM

Bizim gibi geç ve sert modernleşme tecrübesi yaşayan toplumlar, çoğu zaman bilimin alanına giren konulara da inancın alanına giren konular gibi yaklaşırlar. İnancın gibi yaklaşınca da konu, herhangi bir zamanda o zamanın verili bilgisi ile yapılan üretimleri, varılan yargıları yanlışlanabilir, farklı bir bakışla ele alınabilir ve geliştirilebilir olmaktan çıkarak lehinde ya da aleyhinde bulunmanın aynı zamanda bir cemaate mensup olmakla sonuçlanan bir faaliyete dönüşmektedir. Üstelik bu yaklaşım maluliyetinden, tonlamaları farklı da olsa hiçbir toplum kesimi azade değil. Tam burada farklı bir bağlamda da olsa “epistemik cemaat” kavramını kendine has üslubu ile derinliğine tartışan Hüsamettin Arslan’a rahmet dileyelim.

Arayış devam edecek. Sürekli ve karmaşık bir devinim içindeyiz. Yaşam kalitesi yüksek bir kentsel yaşamın gerektirdiği yöntem, teknik, yaklaşım ve üretim biçimlerinin de bu karmaşa ve devinimden etkilendiğini inkâr etmek mümkün değil. Yeni hal, yeni gereklilikler anlamına gelir bazen. Fakat her popüler kavram ve yaklaşımın derdimize ilaç olması bekleyemeyiz. En azından bu konudaki kuşku meşru ve dikkate alınması gereken bir kuşkudur. Üstelik neredeyse hayatımıza dokunan her şeyin ve kutsalın pazarlama nesnesi haline getirildiği bir zaman evresinde bu kuşku sadece meşru değil, aynı zamanda zorunludur.

Şehir & Toplum bu özel sayısında 4-7 Ekim 2023 tarihlerinde İstanbul’da yapılan MARUF23’te (Marmara Urban Forum) özel bir etkinlik biçimi olarak tasarlanan “Hype or Not? / Balon mu Değil mi?” tartışmalarını okuyucularının dikkatine sunuyor. Bu bağlamda; Katılım, Taktiksel Kentleşme, Yeni Kırsal, Sürdürülebilirlik, Elektrikli Araçlar, Akıllı Şehirler, Yapay Zeka gibi küresel ölçekte her gün binlerce kez farklı mecralarda dile getirilen kavram ve yaklaşımların pozitif ve negatif yaklaşım sahipleri ile sakin ve saygılı bir biçimde tartışılması ve verimli üretimin muharrik gücü olan soru sormanın, sorgulamanın, kabul-ret kapanına takılmadan, önemi vurgulanmaya çalışılmıştır.

MARUF23’te oldukça ilgi gören bu tartışmaların sadece toplantıları takip etme imkânı bulanlarla sınırlı kalmasına gönülümüz razı olmadı. Büyük bir emekle hazırlanan bu tartışmaların dergimizi takip edenlere de ulaştırılmasının hem okuyucuların tartışma evreni konusunda bilgilendirilmesi hem de katkılarının alınması için oldukça önemli olduğuna karar verdik. Bu nedenle farklı bir sayı ile huzurlarınızdayız.

İyi okumalar.

M. Cemil Arslan

Genel Yayın Yönetmeni

MARRAKHA
MAR UF
MARRAKHA
URBAN FORUM
CITIES
DEVELOPING
SOLUTIONS

MARRAKHA
MAR UF
MARRAKHA
URBAN FORUM

MARRAKHA
MAR UF
MARRAKHA
URBAN FORUM

Information

Information

Information

Information

Information

Information

Information

EDİTÖRDEN

2024'ün ilk *Şehir & Toplum*'undan merhaba,

“Balon mu Değil mi?” 4-7 Ekim 2023 tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezinde üçüncüsü gerçekleştirilen Marmara Urban Forum'un (MARUF) aynı isimli özel oturumlarının konuşma dökümlerinden oluşan özel bir dosya.

“Çözüm Üreten Kentler” sloganıyla gerçekleşen MARUF'un 2023'teki “Dayanıklılık ve Ötesi” ana teması çerçevesinde bazı sorgulamalar için ortam oluşturmayı kendimize görev edindik. Bunlar arasında kentsel yaşamın türlü sorunlarına üretilen çözüm konseptlerinden veya araçlarından bazılarını incelemek üzere kurguladığımız “Balon mu Değil mi?” oturumlarında sürdürülebilirlik, akıllı şehir, katılım ve yeni kırsal gibi geniş konseptlerden taktiksel kentleşme, elektrikli araçlar ve yapay zeka gibi pratiğe dönük modellere, hem birbirinden farklı hem de birbiri ile çok ilişkili yedi ayrı konuya odaklandık. Derginin bu sayısında, bu oturumları, davetli uzmanların diyaloglarını ve oturum esnasında forum katılımcılarından gelen sorularla şekillenen tartışmaları okuyacaksınız.

İlk olarak gündemimizden hiç düşmeyeceğine inandığım bir konu olan “Katılım” meselesi Burak Pak moderatörlüğünde Tülin Hadi ve Nico Carpentier tarafından gerçekleşen konuşmada sizi karşılıyor. Ardından, katılım konusunun vücut bulmuş ve uygulamaya dönük bir hâli olarak da görebileceğimiz “Taktiksel Kentleşme” tartışması, Hayrettin Günc, Chiara De Grandi ve Devrim Çimen'in katkılarıyla ilginize sunuluyor. “Yeni Kırsal”

başlığı altında ise Candan Türkkân'ın ve İ. Emre Gündoğdu'nun beyaz yakalı kentlinin kırsalla ilişkisi üzerine sundukları ilgi çekici sohbet yer alıyor. Yıllardır hayatımızda olan “Sürdürülebilirlik” meselesi Itir Erhart, Arda Öztaşkın ve Laura Parry tarafından gerçekleştirilen tartışmada hem önemi hem de içi boşaltılan yanları ile irdeleniyor. Sonrasında, oldukça popüler bir konu olarak karşımıza çıkan “Elektrikli Araçlar” Susa Erëranta moderatörlüğünde F. Görkem Uçtuğ ve Haluk Akçalı'nın konuşmasında sizinle buluşuyor. Buradan “Akıllı Şehirler” dediğimiz bir başka moda konseptte dönüyoruz ve Melike Nur Ülsever moderatörlüğünde tartışan Raffaele Gareri ve Sven Gerst'in sohbetini buluyoruz. Tüm bu oturumların ses dökümlerini alırken de özellikle yararlandığımız “Yapay Zeka” konusunu ise Gökhan Karakuş ve Burak Pak'ın sohbetinde okuyoruz. Son olarak değerlendirme bölümünde, MARUF23 ekibinden foruma dair detaylı bir röportaj yer alıyor.

Okuduktan sonra tüm bunlar birer balon mu, değil mi veya bize bu sorgulamayı yaptıran ne olabilir diye düşünmek, karar vermek sizde. Daha da önemlisi, daha yeni ve daha kıymetli düşüncelerin, tartışmaların ve pratiklerin içinde olmak; burada yazanların ötesine geçmek de sizde.

Keyifli okumalar.

Ezgi Küçük Çalışkan

Editör